

Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. uznaje w art. 5 ochronę środowiska za jedno z podstawowych zadań Rzeczypospolitej, które powinny być realizowane w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z tym aktem ochrona środowiska, polegająca na zapewnieniu wszystkim obywatelom bezpieczeństwa ekologicznego i utrzymaniu równowagi przyrodniczej, jest przede wszystkim zadaniem organów władzy publicznej. Obowiązek chronienia środowiska mają jednak również inne podmioty funkcjonujące w państwie oraz każdy mieszkaniec naszego pięknego kraju.

W praktyce wszyscy jesteśmy zobowiązani do dbałości o stan środowiska i ponosimy odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie.

Zasady i instrumenty ochrony środowiska

Zasady prewencji i przezorności są podstawowymi zasadami ochrony środowiska. Realizacja tych zasad jest możliwa dzięki stosowaniu odpowiednich instrumentów, spośród których, z punktu widzenia mieszkańca, jako podstawowe należy wskazać planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz ocenę oddziaływania na środowisko. To one bezpośrednio wpływają na realizację regionalnej polityki ekologicznej i pozwalają utrzymać ekosystemy w bezpiecznej dla człowieka równowadze.

Oceny oddziaływania przedsięwzięć i inwestycji na środowisko

Narzędziem służącym do znajdowania optymalnych rozwiązań w realizacji inwestycji jest procedura oceny oddziaływania na środowisko. Prawidłowo przeprowadzona umożliwia realizację przedsięwzięć w sposób optymalny dla środowiska i eliminujący zagrożenia związane z potencjalnymi konfliktami społecznymi.

Podstawowym aktem prawnym, na którym opieramy się przy przeprowadzaniu procedury oceny oddziaływania na środowisko, jest wspomniana wcześniej ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Aby właściwa ocena była możliwa, należy zakwalifikować przedsięwzięcie, opierając się na Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wprowadzono dodatkowy podział uzależniony od ich skali i rodzaju:

- przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Ocena oddziaływania dla tych pierwszych prowadzona jest obligatoryjnie, natomiast w przypadku przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko obowiązek przeprowadzenia oceny stwierdzany jest na podstawie analizy przedsięwzięcia, uwzględniającej jego rodzaj i charakterystykę, usytuowanie oraz możliwe zagrożenie dla środowiska. Ocenę oddziaływania przedsięwzięcia przeprowadza się w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Jeśli przedsięwzięcie należy do potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko, inwestor kieruje wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, załączając do niego m.in.:

- kartę informacyjną przedsięwzięcia;
- załączniki mapowe (mapa ewidencyjna, mapa z lokalizacją przedsięwzięcia i obszarem oddziaływania);
- dokumenty pozwalające na ustalenie stron postępowania.

Jeśli złożone dokumenty mają braki, organ prowadzący postępowanie wzywa wnioskodawcę do ich uzupełnienia. Dotyczy to zarówno braków formalnych, jak i merytorycznych. Po ich uzupełnieniu wszczynane jest postępowanie administracyjne, a uzupełniona dokumentacja przekazywana jest organom opiniującym, m.in.:

- Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska,
- Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu,
- Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie.

Po uzyskaniu opinii organ prowadzący postępowanie podejmuje decyzję o konieczności sporządzenia raportu OOS. Jeśli raport nie jest wymagany, ustala warunki środowiskowe w decyzji. W przeciwnym razie nałożone zostaje postanowienie o konieczności jego opracowania.

Podsumowanie

Jak widać, legalna budowa i prowadzenie działalności wymaga uzyskania wielu uzgodnień i pozwoleń. Dla inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko pierwszym dokumentem jest decyzja środowiskowa, która nie jest zezwoleniem na realizację, lecz określa warunki, jakie muszą zostać spełnione. Ważne jest, aby przestrzeganie prawa środowiskowego wynikało nie tylko z obawy przed kontrolą, ale także z troski o nasze otoczenie.